

סיכומי תוספות

THE SIXTH PEREK OF YEVAMOS IS DEDICATED:

לע"נ גרשון בן החבר מרדכי

YEVAMOS DAF 58 IS DEDICATED:

מרת אסתר יהודית בת ר' שבת יע"ה למשפחת בוכלער L'Zecher Nishmas

עמוד א'

דיבור המתחיל	השלב בגמרא	הבעיה	הפתרון
דהני תנאי	אלא אי איכא למימר בפלוגתא דהני תנאי דתניא נישאו זו וזו כשרות ופסולות או שנכנסו לחופה ולא נבעלו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה	מה כל תנא סובר?	<u>תנא קמא</u> : אוכלות משלו ואוכלות בתרומה (דאין חופה פוסלתה מלאכול בתרומה, דאין חופה לפסולות). <u>רבי ישמעאל</u> : יש חופה (דקאמר כל שאין ביאתה מאכילתה, חופה נמי פוסלתה מן התרומה).
		האם מדובר בבת ישראל או אפילו בת כהן?	<u>תוספות</u> : אפילו היא בת כהן (דאי בבת ישראל קאמר דאין חופה מאכילתה, בהא לא הוה פליג תנא קמא). <u>קונטרס</u> : בבת ישראל נמי פליגי (דאכלה לרבי אלעזר ורבי שמעון בהגעת הזמן אפילו היא פסולה). כאן מדקדק מדמקשינן חופה לביאה, שאותה חופה כביאה.
		לת"ק, כיון דאין חופה לפסולות, אמאי אוכלות משלו?	דלא גרע מהגעת זמן ואוכלות בתרומה, כיון דנכנסה לחופה, דליכא למיחש למזיגת כוס ולסימפון.
שומרת	אמר רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת ואנהרינהו לעיינן ממתניתין יש חופה לפסולות ותנא תנא אמן שלא שטיית ארוסה ונשואה שומרת יבם וכנוסה;	פסולות אמאי אוכלות משלו? בעמוד והוצא קאי! מזוני אית לה (פה.)?	לצדדין קתני : אוכלות משלו לאחר מיתה, ואוכלות בתרומה מחיים.
		היאך מתנה על זנות דיבמה? הא תנן (סוטה יח:) כל שאילו תיבעל ולא תהא אסורה לו, לא היה מתנה עמה!	הכא נמי נאסרה כדרב המנונא, דאמר שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה. ובסוטה (יח:) מיייתי מינה סייעתא לרב המנונא, ודחי הא מני ר' עקיבא היא, דאמר אין קידושין תופסין בחיבי לאוני.
אלא	אלא דקני לה כשהיא ארוסה ואיסתתרה וקמשקה לה כשהיא נשואה מי בדקי לה מיא? והתניא "ונקה האיש מעון" בזמן שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו, אין האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו.	היכי מפיך כולהו מחד אמן יתירא? אמן על האלה, אמן על השבועה, אמן אם מאיש זה, אמן אם מאיש אחר, וארוסה ונשואה ושומרת יבם וכנוסה.	חד אמן קאי אכל מה דכתיב בפרשה. ואלה ושבועה כתיב בהדיא. וכן מאיש אחר, דכתיב מבלעדי אישך. ואמן יתירא, לשומרת יבם וארוסה קאתי.
		למה לא ממעטינן מתחת אישך?	כיון דבשעת השקאה היא תחת בעלה.
		מנלן שהמים בודקים בארוסה? הרי מקרא משמע שהסתירה היא כשהיא נשואה, דכתיב "טומאה תחת אישך"!	מרבה שתירה מאיש איש, כמו שמרבה קינוי דאירוסין (סוטה כד.).

<p>כאן כיון דבשעת השקאה יודע שבא עליה באיסור (שמע אח"כ שכבר נסתרה), ממילא אפילו בא עליה שוגג לא חשיב מנוקה מעון. משא"כ בגלגול, שאינו יודע בשעת השקאה, ממילא קרינן ביה מנוקה מעון.</p>	<p>למה לא נוקמה כגון שבא עליה בשוגג ולא ידע עדיין שנסתרה? דכה"ג חשיב מנוקה מעון! (דכי מוקי לה ע"י גלגול, לא חשיב אין מנוקה מעון אם זינתה באירוסין.)</p>		<p>ונקה</p>
<p>ר"י: קאמר דכוותה בשומרת יבם שבא עליה יבם בבית חמיה מטעם ששכיבת בעל תקדום לשכיבת בעל. מתני"י "שלא שטייתי שומרת יבם וכנוסה" אתיא כרבי יאשיה (ע"י רש"ש), דלדידה שומרת יבם בת משתיא היא. וצריך לאוקמא כשבא עליה יבם בבית חמיה רק משום דליקדום שכיבת בעל (דלרבי יונתן, אפילו בא עליה יבם בבית חמיה לא שתיא).</p>	<p>לשון דכוותה אינו משמע כן. אלא משמע דווקא מהטעם שמעמידים הארוסה בשבא על הארוסה בבית אביה (דהיינו דבעינן שתקדים שכיבת בעל), כמו כן יש להעמיד השומרת יבם בבית חמיה.</p>	<p>דכוותה גבי שומרת יבם שבא עליה יבם בבית חמיה. ופירש הקונטרס (בלישנא אחרינא): מוקי לה הכי, כי היכי דלא תיקשי "שומרת יבם בת משתיא היא". אבל לא פריך משום קדמה שכיבת בעל לבועל. דשכיבת המת שקדמה הרי היא כשכיבת בעלה.</p>	<p>דכוותה</p>
<p>לא פליגי רבי יאשיה ורבי יונתן אלא בשומרת יבם. אבל בארוסה לכו"ע היא שותה.</p>	<p>ובסוטה (כד:) קאמר "דכוותה שומרת יבם" אקושיא דקדמה שכיבת בעל לבועל. כיון דהני מתניי פליגי אהדדי, א"כ מאי פריך לעיל "אלא דקינא לה ומשקה לה כשהיא ארוסה"! הרי כתוב במשנה שארוסה ושומרת יבם אינן שותות!</p>		

עמוד ב'

דיבור המתחיל	השלב בגמרא	הבעיה	הפתרון
שומרת	שומרת יבם קרית לה אשתו מעליא היא דהא אמר רב קנה לכל כשמואל דאמר לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה	הרי במילתיה דרבי יאשיה ורבי יונתן דאיירו בבא עליה יבם בבית חמי' קרי לה שומרת יבם אע"פ דלא עבד בה מאמר!	התם לענין השקאה היא אינה אשתו מעליא, ולכן אינה שותה, ושפיר קרי לה שומרת יבם. וזה נכון אפילו לרב דאמר קנה לכל.
		דהא	מהפסוק "ויתן איש בך את שכבתו מבלעדי אישך", משמע דאישך נתן בך את שכבתו בכוונת שכיבה.
רב פפא	רב פפא אמר האי תנא הוא דתניא אין מקנין לה לארוסה להשקותה כשהיא ארוסה אבל מקנין אותה להשקותה כשהיא נשואה	מתי היו קינוי וסתירה?	קונטרס (לשון שני): כשהיא ארוסה.
		[קושיא על לשון שני בקונטרס] ב"י: בכמה דוכתי (שבועות ה. וסוטה כח. ועוד) פריך "ומי בדקי לה מיא? והתניא ונקה האיש", ולא משני האי תנא הוא, לכן משמע דליכא מאן דפליג.	קונטרס (לשון ראשון): "לא שטית ארוסה" קאמר שלא שטית בנישואין (עי' באר המים) להיות נבדקת עליה בקינוי דאירוסין.
		[קושיא על לשון שני בקונטרס] מנא ליה דהאי תנא לא בעי שתקדום שכיבת בעל? דלמא כשבא עליה ארוסה בבית אביה איירי!	
על	רב נחמן בר יצחק אמר על ידי גלגול	[קושיא על לשון ראשון בקונטרס] כיון שצריך להביא ראיה שקינוי דאירוסין מועיל להשקותה בסתירה דנישואין, מנא ליה דהאי תנא אית ליה האי סברא? הרי אפשר לפרש "מקנין לארוסה להשקותה כשהיא נשואה" שקינא לה כשהיא ארוסה, ואיסתתרה ונכנסה לחופה, ולא נבעלה!	אין תירוץ.
		מאיפה לומדים דין גלגול?	לא מגלגול דאיש אחר, דלא דמי (דגלגול דאיש אחר ראוי להשקות על ידו אם היה מקנא על ידו, אבל קרקעות לאו בנות שבועה נינהו כלל). אלא יליף שפיר מגלגול דארוסה, דלאו בת השקאה היא כלל, ואפי' הכי מגלגל זנות דאירוסין.
		לעיל דייקנין מינייה דיש חופה לפסולות, ולא מוקמינן על ידי גלגול. ולפי' מנלן גלגול שבועה?	א': נפקא ליה מאיש אחר, ולא הוה מפליג בין קרקעות לאיש אחר.
אימור	למאן אילימא לרבי מאיר אימר דאמר רבי מאיר משתמרת לביאה פסולה לא אכלה מדאורייתא דרבנן מי אמר ואלא לרבי אלעזר ורבי שמעון השתא משתמרת לביאה פסולה דאורייתא אכלה דרבנן מיבעיא	מה נוכל להוכיח מכאן?	ב': משמע ליה מאיש אחר, דמשמע אפילו קטן. דדמי לקרקעות, שאין מקנין על ידי קטן (סוטה כו:).
		דחשיב משתמרת לביאה פסולה, אף על פי שלא היו הקידושין בעבירה.	